

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра економіки та фінансів

ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ
ЗА ОКР «МАГІСТР»**

**для студентів спеціальності
8.03050801 «Фінанси і кредит»**

Тернопіль-2014

Методичні рекомендації для виконання дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» для студентів напряму підготовки 8.03050801 «Фінанси і кредит» денної форми навчання / д.е.н., проф. О.В. Панухник, к.е.н., доц. С.Є. Хрупович, к.е.н., доц. Н.С. Тимошик, к.е.н. ас. І.Г. Химич. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2014. – 41 с.

У методичних рекомендаціях наведено загальні вимоги до організації процесу підготовки, виконання, оформлення та захисту дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» на підставі Закону України «Про вищу освіту», інструкцій Міністерства освіти і науки України, вимог галузевого стандарту вищої освіти напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», Положення про організацію навчального процесу в ТНТУ імені Івана Пулюя.

Укладачі: Панухник Олена Віталіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів ТНТУ імені Івана Пулюя

Хрупович Світлана Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів ТНТУ імені Івана Пулюя

Тимошик Наталія Степанівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів ТНТУ імені Івана Пулюя

Химич Ірина Григорівна, кандидат економічних наук, асистент кафедри економіки та фінансів ТНТУ імені Івана Пулюя

Рецензенти: Рогатинський Роман Михайлович, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи ТНТУ імені Івана Пулюя

Длугопольський Олександр Володимирович, доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії ТНЕУ, Директор Науково-дослідного інституту інноваційного розвитку та державотворення ТНЕУ

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки та фінансів
Протокол № 1 від 26 серпня 2014 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної комісії факультету економіки і підприємницької діяльності
Протокол № 1 від 28 серпня 2014 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Загальні вимоги та завдання дипломної роботи за ОКР «Магістр».....	5
2. Організація виконання дипломної роботи.....	6
3. Вибір, обґрунтування теми і складання плану дипломної роботи.....	6
4. Методичні рекомендації до побудови структури дипломної роботи.....	8
4.1 Вимоги до структури.....	8
4.2. Загальні вимоги до оформлення дипломної роботи.....	12
4.3. Правила подання ілюстрацій.....	14
4.4. Подання таблиць	15
4.5. Загальні правила подання формул	16
4.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	17
4.7. Оформлення списку використаних джерел	18
4.8. Правила оформлення додатків	18
5. Загальні вимоги до автореферату	18
6. Підготовка відгуку та рецензії	21
7. Підготовка до захисту та організація захисту магістерської роботи.....	21
8. Критерії оцінювання дипломної роботи.....	22
Додатки	24

ВСТУП

Завершальним етапом підготовки фахівців за спеціальністю 8.03050801 „Фінанси і кредит” (освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр) є підготовка та захист магістерської роботи. Вона має навчально-дослідницький характер, рівень підготовки якої свідчить про ступінь засвоєння студентом здобутих знань, його наукову підготовку та ерудицію.

Робота є кваліфікаційним науковим дослідженням, що виконується студентами самостійно, на основі проведених ним досліджень, використовуючи знання, отримані впродовж усього терміну навчання і самостійної науково-дослідної роботи, пов'язаної із розробкою конкретних завдань прикладного характеру. Виконання магістерської роботи повинно підтвердити спроможність студента генерувати й обґрунтовувати нові наукові та практичні ідеї.

Магістерська повинна бути результатом закінченого наукового дослідження, мати науково-прикладний характер, внутрішню єдність і свідчити про те, що автор володіє сучасними методами наукових досліджень, вміє самостійно приймати рішення, в т. ч. із застосуванням комп'ютерної техніки.

Методичні рекомендації містять практичні поради магістрантам з моменту вибору теми, написання тексту рукопису, експертизи до моменту захисту магістерської кваліфікаційної роботи, що допоможе магістрантам послідовно і в необхідному логічному взаємозв'язку отримати відповіді на найважливіші питання написання та прилюдного захисту магістерської роботи.

1. Загальні вимоги та завдання дипломної роботи за ОКР «Магістр»

Дипломна робота – це самостійне теоретико-прикладне дослідження, що виконується студентом на завершальному етапі здобуття повної вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем „магістр”.

Дипломна робота є кваліфікаційною роботою, на підставі захисту якої державна екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної і практичної підготовки випускника, його здатність до самостійної роботи за фахом, і приймає рішення про присвоєння кваліфікації „магістр з фінансів і кредиту”.

Метою підготовки дипломної роботи за ОКР «Магістр» є закріплення та демонстрація сформованих впродовж навчання навичок застосування методів наукових досліджень, проведення науково-дослідної роботи, професійних компетенцій. Це досягається шляхом застосування студентом в процесі підготовки дипломної роботи професійних знань, а також за рахунок вміння розглядати актуальність наукового дослідження з вибраної проблеми.

Нижче наведено перелік узагальнених професійних завдань для фахівців магістерського рівня підготовки, який може бути конкретизований у відповідності до особливостей спеціальностей. Професійні завдання можуть стосуватися аналізу соціально-економічних процесів на макро- і мікрорівні, обґрунтування рекомендацій практичного характеру, розробки консультативних проектів розвитку певних процесів, заходів по підвищенню ефективності функціонування окремих підрозділів, організацій тощо.

Дипломна робота за ОКР «Магістр» являє собою індивідуальне за характером наукове дослідження актуальних питань теорії і практики фінансово-економічних відносин з обов’язковим відпрацюванням практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства, фінансової організації чи їх підрозділів.

Виконання дипломної роботи за ОКР «Магістр» має за мету:

- систематизацію, закріплення і поглиблення теоретичних та практичних знань за відповідним напрямом вищої освіти та формування умінь із застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових і практичних завдань;

- розвинути вміння самостійно проводити дослідну роботу та оволодіти методикою теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень, що використовується під час виконання роботи;

- набуття досвіду аналізу результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень та їх прилюдного захисту.

У процесі виконання дипломної роботи студенти вдосконалюють і розвивають такі вміння:

- самостійно формулювати проблему дослідження;
- визначати мету, завдання, предмет та об’єкт дослідження;
- здійснювати пошук і підбір необхідної наукової інформації;
- аналізувати реальні факти і події, пов’язані з діяльністю підприємств та організацій;

- логічно і аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції та робити висновки;
- правильно оформляти науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати підготовлену роботу (робити наукові повідомлення, відповідати на запитання, захищати свою точку зору).

Виконання магістерської роботи спрямоване на формування у магістрів творчих здібностей передбачати можливі проблеми фінансового ринку та його економічних агентів, проведення наукових пошуків, розроблення напрямів їх вирішення.

Дипломна робота за ОКР «Магістр» за своїм призначенням та змістом є науково-дослідною роботою, спрямованою на розв'язання актуальної проблеми окремої галузі економічної науки чи господарської практики. Процес дослідження та розв'язання такого роду проблем передбачає використання знань широкого кола економічних, соціальних, математичних, природничих наук, філософії, психології та інше. Комплексність наукової проблеми обумовлює необхідність міждисциплінарного підходу до аналізу, дослідження та розв'язання процесів наукової і господарської взаємодії. При цьому магістр, який реалізує функцію наукового дослідника, самостійно визначає, які розділи знань окремих наук йому потрібні для формування власної методики наукових пошуків та розв'язання конкретної науково-практичної проблеми.

Дипломна робота за ОКР «Магістр» повинна відповідати таким вимогам:

- творчий підхід до виконання дослідження;
- логічна структура;
- взаємозв'язок теоретичних питань із напрямками вдосконалення практичної фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання.

2. Організація виконання дипломної роботи за ОКР «Магістр»

Тема дипломної роботи вибирається дипломником самостійно із переліку тем, рекомендованих кафедрою. Тематика магістерських робіт складена і затверджена кафедрою економіки та фінансів. Вона охоплює широке коло питань з актуальних проблем розвитку фінансової системи України і відповідає змісту та вимогам освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

Кафедра призначає керівника дипломної роботи з числа професорів і доцентів. Закріплення наукових керівників затверджується на засіданні кафедри.

Науковий керівник допомагає студентові скласти план, складає календарний графік виконання дипломної роботи, рекомендує потрібну літературу, довідникові і статистичні матеріали та інші джерела за темою. До обов'язків наукового керівника також належать передбачені розкладом консультації, оцінювання змісту дипломної роботи, надання наукової і методичної допомоги, внесення необхідних коректив, здійснення систематичного контролю за виконанням роботи.

Кафедра контролює хід виконання магістерської роботи через проведення кафедральних перевірок, на яких встановлюється готовність роботи у відсотках. За вчасність виконання роботи та її розділів відповідає студент.

Процес виконання, оформлення й підготовки до захисту дипломної роботи складається з наступних етапів:

- вибір теми дипломної роботи, визначення її мети, предмета та об'єкта дослідження;
- попередній підбір і вивчення спеціальної економічної літератури, статистичних даних, законодавчих, нормативних та інструктивних матеріалів;
- складання плану магістерської роботи, а також календарного графіку її виконання;
- теоретичне обґрунтування предмета дослідження з позицій макро- і мікроекономіки та сучасних фінансових теорій;
- вивчення об'єкта дослідження, збір, аналіз фінансової звітності та спеціальної статистичної інформації;
- визначення факторів та оцінка їх впливу на фінансовий стан об'єкта дослідження;
- виконання, оформлення і подання роботи на кафедру;
- підготовка ілюстративного матеріалу, доповіді до захисту та автореферату дипломної роботи.

Після написання дипломної роботи студент оформляє її відповідно до вимог нормоконтролю та реєструє на кафедрі. На виконану дипломну роботу науковий керівник готує відгук. Зареєстрована і затверджена дипломна робота направляється на зовнішнє рецензування. На підставі відгуку наукового керівника та зовнішньої рецензії кафедра допускає дипломну роботу до захисту на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

3. Вибір, обґрунтування теми і складання плану дипломної роботи

Вибір теми дипломної роботи має проводитися з урахуванням наукових інтересів студента, проблематики, яку він вирішував у процесі виконання наукових досліджень за планами наукової роботи студентів та при виконанні курсових робіт. Обрана тема дипломної роботи може бути пов'язана із замовленням конкретного підприємства або фінансової установи.

Тема дипломної роботи повинна бути актуальною, враховувати стан і тенденції розвитку підприємництва в Україні, відображати чинну практику та відповідати завданням і вимогам щодо підвищення ефективності діяльності у фінансовому секторі економіки, на ринку фінансових послуг, покращення фінансової діяльності підприємств, банківських і страхових установ, податкових служб, роботи органів державного управління економічними процесами.

Після вибору та узгодження з науковим керівником теми дипломної роботи студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри для затвердження теми та разом із науковим керівником складає завдання на виконання дипломної роботи, представляє його на кафедрі.

Наступним етапом є складання плану дипломної роботи.

План дипломної роботи за ОКР «Магістр» має розкривати її мету та основні завдання. Необхідно враховувати, що зміст плану дипломної роботи безпосередньо пов'язаний із станом попереднього вивчення літературних джерел, системного включення необхідних для дослідження даних, методики здійснюваної роботи, та має будуватися на логічній послідовності розкриття сутності завдання.

При підборі літератури необхідно звертати особливу увагу на матеріали наукових конференцій та наукові журнали. До таких можна віднести:

- електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»;
- науковий журнал «Економічний часопис-XXI»
- науковий журнал «Галицький економічний вісник»;
- науковий журнал «Актуальні проблеми економіки»;
- науковий журнал «Економічний форум» та ін..

Пошук потрібної інформації повинен носити виключно цільовий характер, тобто сприяти якісному вирішенню проблемних питань магістерської роботи.

При вивченні загальнотеоретичної літератури слід враховувати, що в сучасних умовах трансформації економіки до розвинутих ринкових відносин відбувається інтенсивне ламання традицій, тенденцій, у зв'язку з чим виникають принципово нові проблеми. Для пояснення і розв'язання таких проблем різними науковими школами пропонується значне число економічних концепцій. При цьому кожна з концепцій пропонує свої твердження і в рамках власних наукових поглядів визначає шляхи розв'язання проблем. Одні і ті ж економічні явища та проблеми можуть мати різну інтерпретацію, неоднакові висновки, різні, а інколи протилежні рекомендації відносно шляхів розв'язання проблемних питань. Студент має критично оцінювати різноманітні погляди на шляхи розв'язання проблемного стану, обґрунтовувати власну позицію, яка буде реалізована в дипломній роботі і, відповідно, стане предметом захисту на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Вивчаючи літературу, не слід намагатися тільки запозичити матеріал. Паралельно студент має обдумати знайдену інформацію. Цей процес повинен тривати протягом усієї роботи над темою, тоді власні думки, які виникли в ході знайомства із чужими працями, стануть основою для отримання нового знання. Звичайно використовується не вся інформація, що міститься у певному джерелі, а тільки та, яка безпосередньо стосується теми роботи і тому найбільш цінна і корисна. Отже, критерієм оцінювання вивченого є можливість його практичного використання в магістерській роботі.

Виконання дипломної роботи за ОКР «Магістр» проходить за такими основними елементами:

I. Основна частина

Розділи основної частини дипломної роботи можна викласти в такій логічній послідовності:

1. Методологічні положення та теоретичні напрями дослідження фінансових категорій і явищ.

1.1. Сутність та визначення основних категорій.

1.2. Класифікація та систематизація.

1.3. Створення логічної схеми дослідження.

2. Дослідження проблеми за обраними методиками.

2.1. Аналіз стану досліджуваного об'єкта.

2.2. Визначення впливу факторів на стан об'єкта дослідження.

2.3. Виявлення недоліків та резервів поліпшення результативного показника.

3. Розробка напрямів удосконалення та пропозиції щодо об'єкта дослідження.

3.1. Розробка та обґрунтування напрямів удосконалення об'єкта дослідження.

3.2. Формування напрямів втілення розроблених пропозицій.

II. Спеціальна частина

Спеціальна частина дипломної роботи повинна містити аналізування середовища підприємства, а також статистичну інформацію діяльності ринку щодо обраної теми.

4. Аналіз ефективності діяльності досліджуваного об'єкта на макрорівні

4.1 Аналіз динаміки та макроекономічних тенденцій прибутків та ефективності діяльності

4.2. Аналіз конкурентного середовища

4.3. Аналіз прибутковості окремих товарів (послуг), суб'єктів господарської діяльності, ринків

III. Обґрунтування економічної ефективності (обґрунтування основних показників, що дасть змогу визначити економічну ефективність об'єкта дослідження)

В даному розділі доцільно аргументувати пропозиції за допомогою аналітичних розрахунків та моделювання.

IV. Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуація:

охорона праці;

безпека в надзвичайних ситуаціях.

4. Методичні рекомендації до побудови структури дипломної роботи

4.1 Вимоги до структури

Обсяг дипломної роботи – 100-120 сторінок.

За структурою дипломна робота має містити такі складові:

- титульний аркуш;
- індивідуальне завдання;
- анотація;
- зміст;
- вступ;
- перший (теоретичний) розділ;
- висновки до першого розділу;
- другий (аналітичний) розділ;
- висновки до другого розділу;
- третій (проектно-рекомендаційний) розділ;
- висновки до третього розділу;
- четвертий (спеціальний) розділ
- висновки до четвертого розділу;
- п'ятий розділ (обґрунтування економічної ефективності);
- висновки до п'ятого розділу;
- шостий розділ (охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях);
- висновки до шостого розділу;

- висновки і пропозиції;
- список використаних джерел
- додатки;

Титульний аркуш дипломної роботи містить: найменування міністерства – Міністерство освіти і науки України; найменування вищого навчального закладу та кафедри, де виконана дипломна робота; тема дипломної роботи; шифр і найменування спеціальності; прізвище, ім'я, по-батькові автора; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника та консультанта; графа допуску до захисту завідувачем кафедри; місто, рік (див. Додаток В).

Індивідуальне завдання виконується на спеціальному бланку (див. Додаток Б), в якому зазначається тема дипломної роботи, прізвище, ім'я, по-батькові студента, календарний графік виконання роботи, короткий опис роботи.

Анотація це коротка характеристика рукописного тексту дипломної роботи. У ній наводяться найважливіші питання роботи, викладається її зміст і дається оцінка. Анотація допомагає під час добору й вивчення літератури з будь-якого питання, скорочує час на ознайомлення із змістом дипломної роботи (див. Додаток Ж).

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі у вступі подають загальну характеристику магістерської роботи у наступній послідовності:

1. Актуальність теми. На основі критичного аналізу відомих шляхів вирішення проблеми чітко і аргументовано обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, державного управління тощо.

2. Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для її досягнення. Не слід формулювати мету як "Дослідження..", "Вивчення..", "Аналіз..", тому що ці слова вказують на засіб досягнення, а не на неї саму. Мета роботи звичайно тісно переплітається з назвою магістерської роботи і повинна чітко вказувати, що саме вирішується в магістерській роботі.

3. Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження. Перераховувати їх треба у відповідності до змісту роботи, коротко відзначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

4. Наукова новизна одержаних результатів. Коротко викладають нові наукові положення (рішення), запропоновані автором особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (уперше отримано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

5. Практичне значення отриманих результатів. Висвітлюють результати практичного застосування отриманих результатів або рекомендацій щодо їх використання. Необхідно коротко повідомити про впровадження результатів досліджень, назвавши організації, в яких здійснена реалізація, форми реалізації та реквізити відповідних документів. Звичайно впровадження оформлюється актом або довідкою.

6. Структура магістерської роботи. Наводиться перелік розділів та їх короткий зміст.

Основна частина дипломної роботи складається з двох розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожен розділ починається з нової сторінки.

Перший розділ дипломної роботи є теоретичним і повинен містити огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, а також виклад загальної методики і основних методів досліджень, а також аналіз нормативно-законодавчої бази.

У даному розділі студент повинен показати свої науково-дослідницькі компетенції. Від нього вимагається розкрити сучасний стан наукової думки в галузі проблем економіки і фінансів за темою дослідження, проаналізувати різні теорії та погляди, зробити критичний огляд відповідних наукових джерел, в тому числі зарубіжних, висловити й обґрунтувати своє ставлення, навести власний аналіз основних категорій і понять, сформулювати проблемні питання.

Важливе значення у цьому розділі має обґрунтування вибору методики аналізу досліджуваних проблем, яка буде застосована в аналітичному розділі магістерської дипломної роботи. Особливу увагу слід звернути на:

- якість і глибину теоретико-методологічного аналізу проблеми;
- наявність та якість критичного огляду літературних джерел;
- наявність наукової полеміки;
- етику цитування (посилання на використані джерела, у тому числі інтернет-джерела);
- самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента).

У структурному плані теоретичний розділ магістерської дипломної роботи може бути поділений на 3 взаємопов'язаних підрозділи. Загальний обсяг цього розділу має бути в межах 25 - 30 сторінок.

Другий розділ носить аналітико-дослідницький характер і складається з 3-х пунктів. Всі аналітичні обчислення, таблиці, графіки, діаграми цього розділу супроводжують тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність і стан явищ та процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та тенденції розвитку, створити базу для виявлення невикористаних резервів удосконалення діяльності об'єкта дослідження.

Розділ має бути максимально насиченим фактичною інформацією, що відображають відповідні результати діяльності організації за останні 5 років. Описувати історію виникнення і розвитку, а також природно-кліматичні умови сфери діяльності організації недоцільно.

Джерелом інформації є фактичні показники діяльності суб'єкта господарської діяльності, статистична, фінансова, податкова та управлінська звітність, накази, розпорядження, первинні матеріали стосовно окремих бізнес-процесів, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації.

Обов'язковим є використання у дипломній роботі сучасних інформаційних технологій, прикладного програмного забезпечення. У випадку використання стандартного прикладного програмного забезпечення розкривають особливості

його застосування, необхідні доробки та настройки, особливості підготовки вхідних даних, інтерпретації вихідних результатів тощо.

У разі розробки авторського програмного забезпечення подається його загальна концепція, інформаційне та методичне забезпечення, наводиться опис алгоритмів та схем обчислювального процесу, форми вихідних документів (таблиць, діаграм, графіків), вимоги щодо використання розробленого програмного забезпечення тощо.

У роботі над аналітичним розділом студент має проявити й використати свої аналітично-контрольні компетенції. Він повинен ґрунтовно проаналізувати фактичний стан досліджуваної проблеми виключно на матеріалах обраної організації (бази практики). При цьому відповідальність за достовірність даних у роботі покладається на студента.

Слід чітко розмежувати джерела походження використаної, під час аналізу, інформації: яка з неї була запозичена з літератури, та одержана з документів організації, а яка здобута шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків, соціологічних опитувань тощо. Розділ завершується оцінкою одержаних результатів.

В даному розділі особливу увагу слід приділити таким аспектам:

- наявність, систематичність і глибина особистого аналізу фактичної інформації про діяльність організації;

- наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем та недоліків у діяльності організації за темою магістерської дипломної роботи.

Третій розділ передбачає на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також з врахуванням результатів аналізу, проведеного у другому і третьому розділах роботи, викласти пропозиції щодо перспектив розвитку та вдосконалення діяльності обраного об'єкта дослідження (об'єкта у цілому або його окремих структурних одиниць). Такі пропозиції мають бути обґрунтованими, базуватись на відповідних прогнозних розрахунках і мати реалістичний характер.

Необхідно акцентувати увагу на таких питаннях, як логічності зв'язку заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, із проведеним аналізом статистичних і фактичних матеріалів, що характеризують діяльність організації;

У спеціальній частині (четвертий розділ) насамперед, слід охарактеризувати галузь, до якої належить досліджуване підприємство (організація, установа). Необхідно вказати на особливості економічного середовища, що впливає на фінансові відносини, які виникають у процесі фінансового-господарської діяльності базового підприємства.

Макросередовище створює загальні умови перебування організації в зовнішньому середовищі і формує її довгострокову прибутковість. Фактори, віднесені до макросередовища, практично не підконтрольні з боку фірми. Вони діють на всі організації і не характеризуються якими-не-будь специфічними особливостями стосовно окремо взятого об'єкта дослідження. Але разом з тим вплив макросередовища на різні організації різний, що визначається сферою діяльності, територіальним розташуванням, розмірами, потенціалом організації

тощо. Приступаючи до аналізу факторів зовнішнього середовища, слід враховувати загальні характеристики середовища, до яких відносять: взаємозв'язок факторів - це рівень сили, з яким зміна одного фактора впливає на інші фактори; складність - кількість і різноманітність факторів, що значно впливають на організацію; рухливість - відносна швидкість зміни середовища"; невизначеність - відносна кількість інформації про середовище і впевненість у її точності.

Фактори зовнішнього середовища дуже різноманітні, необхідно вибрати, що безпосередньо стосуються господарської діяльності досліджуваного об'єкта. Наприклад реальне споживання домогосподарств, реальні валові інвестиції, рівень інфляції, кредитні ресурси, рівень зайнятості тощо.

Доцільним буде оцінити теперішній стан перелічених факторів та спрогнозувати їх величини в майбутньому. При цьому можливо використати такі методи дослідження, як. прогнозування, моделювання та експертні методи.

Таким чином, підприємство, розробляючи власну стратегію діяльності, має обов'язково врахувати вплив вищезазначених змін у макросередовищі та розробити реакцію на їх раптові коливання.

Аналіз ринку здійснюється з метою дослідити стан конкурентного середовища на певному товарному ринку, оцінити його й визначити можливості (умови) щодо обмеження або ослаблення конкуренції на ньому.

Для оцінки стану конкуренції на товарному ринку обов'язково визначають такі показники:

1. Товарні межі ринку.
2. Суб'єкти ринку.
3. Територіальні (географічні) межі ринку.
4. Часові межі ринку.
5. Обсяг ринку товару.
6. Частка суб'єкта господарювання на ринку.
7. Рівень ринкової концентрації.
8. Бар'єри вступу на ринок.
9. Відкритість ринку для міжрегіональної та міжнародної конкуренції.
10. Визначення ринкової влади.
11. Стан конкурентного середовища на ринку, потенціал його розвитку та висновки щодо доцільності запровадження заходів, спрямованих на розвиток конкуренції.

Враховуючи результати аналізу, можна зробити висновок щодо стану конкуренції на ринку і відповідно до цього прийняти рішення про застосування тих чи інших заходів щодо захисту чи розвитку конкуренції.

Для аналізу ринку можуть використовуватися такі джерела інформації:

- офіційна державна статистика – про економічні, соціальні, демографічні процеси, явища, стан ринку і вплив на нього окремих факторів;
- відомча статистика – про стан, розвиток і результати діяльності конкретних міністерств, відомств, підвідомчих підприємств та організацій стосовно поставок, задоволення заявок і замовлень щодо потреб ринку;
- дані вибіркових обстежень і опитувань населення або інших покупців (фізичних та юридичних осіб) про ситуацію на ринку – сукупність відповідей

респондентів на певне коло питань, зокрема думки покупців про асортимент і якість товарів, оцінки намірів та мотивів поведінки покупців, їх уподобань, побажань і вимог до споживчих якостей товарів та їх взаємозамінності, характеристики використання товару;

- дані про виробничі плани підприємців – учасників ринку;

- дані відомчих і незалежних дослідних та інформаційних центрів про стан, структуру та обсяг товарних ринків, участь у товарообігу окремих виробників та покупців.

У ході аналізу ринку, зокрема, використовують інформацію про стан і поповнення товарного асортименту, товарних запасів, виконання заявок і замовлень промисловості, виробничі програми підприємств, проведення оптових ярмарків, товарообіг та його товарне забезпечення, ефективність рекламної діяльності з формування попиту потенційних покупців нових товарів тощо.

Суб'єктами ринку є всі продавці, які функціонують на даному товарному ринку, та всі покупці, що придбавають товар у конкретного покупця. Можливих продавців і покупців (потенційних конкурентів) на досліджуваному товарному ринку, тобто суб'єктів господарювання, фізичних осіб, які мають можливість або намір увійти на цей ринок, встановлюють, урахувавши такі обставини.

Обґрунтування економічної ефективності (п'ятий розділ) повинен містити розрахунок економічної ефективності прийнятих рішень.

Моделювання – це метод дослідження різних явищ і процесів, вироблення варіантів управлінських рішень. Моделювання ґрунтується на заміщенні реальних об'єктів їх умовними зразками, аналогами. Методом моделювання описуються структура об'єкта (статична модель), процес його функціонування і розвитку (динамічна модель). У моделі відтворюються властивості, зв'язки, тенденції досліджуваних систем і процесів, що дає змогу оцінити їх стан, зробити прогноз, прийняти обґрунтоване рішення. Форми моделювання різноманітні і залежать від видів структурних моделей та сфери застосування. Виділяють предметне і знакове моделювання. Предметне припускає створення моделей, що відтворюють просторово-тимчасові, функціональні, структурні й інші властивості оригіналу (конкретно-наукові моделі). Знакове полягає в репрезентації параметрів об'єкта за допомогою символів, схем, формул, пропозицій мови (логіко-математичні моделі).

Однією з ознак високої якості дипломної роботи є застосування економіко-математичних методів і програмних продуктів як під час аналізу, так і при обґрунтуванні запропонованих заходів.

Підготовка цього розділу магістерської дипломної роботи вимагає від студента найбільших творчих зусиль. Саме тут він має застосовувати і довести свої прогностичні та інноваційно-проектні компетенції.

Охорона праці – частина дипломної роботи, в якій аналізуються умови праці, виявлені причини травматизму та захворюваності, можливі небезпечні й шкідливі фактори, які присутні на об'єкті дослідження. Крім цього, в розділі представляються інженерні рішення, що забезпечують охорону праці. Розділ повинен містити конкретний матеріал без загальних теоретичних положень, відомих правил і інструкцій. При вирішенні конструктивних і технологічних

питань необхідно використовувати новітню нормативну, довідкову і наукову літературу з охорони праці.

Розділ «Охорона праці» повинен бути органічно пов'язаним із темою дослідження. Підсумком виконання розділу є аналіз організації служби охорони праці, стану виробничого травматизму і захворюваності, виявлення й аналіз основних можливих небезпечних і шкідливих виробничих факторів, стану умов праці та пожежної безпеки, заходів з поліпшення умов праці та їх соціальної й економічної ефективності.

Безпека у надзвичайних ситуаціях виконується відповідно до вказівок консультанта з безпеки у надзвичайних ситуаціях, зокрема викладаються основні принципи державної політики у даній сфері, обґрунтовується доцільність розробки питань безпеки життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях як з економічної, так і соціальної ефективності.

У **загальних висновках** викладають найважливіші наукові та практичні результати дипломної роботи з формулюванням розв'язаної наукової проблеми (завдання) та зазначення вагомості для науки і практики. Далі подають висновки і рекомендації щодо наукового і практичного використання здобутих результатів.

Список використаних джерел готують у відповідності з вищенаведеними вимогами. У разі потреби до додатків можна включити допоміжний матеріал: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; інструкції і методики, опис алгоритмів і програм вирішення завдань на ПК; ілюстрації допоміжного характеру.

4.2. Загальні вимоги до оформлення дипломної роботи

Оформлення дипломної роботи – це водночас із викладом його змісту дуже важливий процес, якого необхідно суворо дотримуватись.

Дипломну роботу подають у вигляді спеціально підготовленого рукопису в твердій обкладинці.

Виконують роботу на комп'ютері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст роботи друкують, залишаючи береги таких розмірів: лівий – не менше 30 мм, правий – не менше 10 мм, верхній – не менше 20 мм, нижній – не менше 20 мм.

Обсяг магістерської роботи становить 100-120 сторінок.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці таким чином надрукованого заголовка ставиться крапка.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 1-2 інтервали.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою дипломної роботи є титульний аркуш (див. додаток В), який включають до загальної нумерації сторінок, не проставляючи його номера. Наступні сторінки нумерують у правому нижньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (рисунки, креслення, схеми, графіки) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці,

над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери пишуть біля правого берега аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1....

2....

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Всі помилки і описки потрібно виправити. Кількість виправлень повинна бути мінімальною: на одній сторінці не більше двох виправлень від руки чорним чорнилом.

Магістерські роботи можуть містити велику кількість перерахувань (переліків), які складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз. Незакінчені фрази пишуться з маленьких літер і позначаються арабськими цифрами або маленькими літерами із напівкруглою дужкою, що закривається. Є два варіанти оформлення таких фраз.

Перший варіант: перерахування складаються з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків всередині), які пишуть в підбор з іншим текстом і відокремлюють один від одного комою. Наприклад:

Структурно фінансовий менеджмент включає в себе такі елементи: 1) система прийняття управлінських рішень, 2) планування використання короткострокових і довгострокових фінансових ресурсів, 3) аналіз фінансового ризику, 4) прийняття і виконання рішення, 5) контроль за виконанням рішення.

Другий варіант: перерахування складаються із розгорнутих фраз із власними розділовими знаками. Тут частини перерахування найчастіше пишуться з нового рядка і відокремлюються один від одного крапкою з комою.

Наприклад:

Функції фінансового менеджменту поділяють на дві основні групи:

1) функції фінансового менеджменту як підсистеми, що управляється;

2) функції фінансового менеджменту як підсистеми управління банківською установою.

Коли частини перерахування складаються із закінчених фраз, вони пишуться із абзацними відступами, починаються з великих літер і відокремлюються один від одного крапкою. Наприклад:

Основні напрями діяльності фінансових менеджерів:

1. Аналіз і планування майнового та фінансового стану підприємства.

2. Забезпечення підприємства фінансовими ресурсами (управління джерелами ресурсів).

3. Розподіл фінансових ресурсів (інвестиційна політика та управління активами).

Текст усіх елементів перерахування граматично підпорядковується головній ввідній фразі, котра передує перерахуванню. Основну ввідну фразу не можна переривати на прийменниках або сполучниках (на, із, від, те, що, як і т.ін.).

4.3. Правила подання ілюстрацій

Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією звичайно має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис. »;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислішою характеристикою зображеного.

Приклад:

Рис. 1.5. Структурно-логічна схема антикризового фінансового менеджменту.

Діаграма – один із способів графічного зображення залежності між величинами. У діаграмах наочно відбивають і аналізують масові дані.

Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні й об'ємні. Найчастіше в роботах використовують лінійні діаграми, а з площинних – стовпчикові (стрічкові) і секторні.

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, точки і лінії. Графіки використовують як для аналізу, так і для підвищення наочності ілюстративного матеріалу.

Крім геометричного образу, графік містить низку допоміжних елементів:

- загальний заголовок графіка;
- словесне пояснення умовних знаків і сенсу окремих елементів графічного образу;
- осі координат, шкалу із масштабами і числові сітки;
- числові дані, що доповнюють або уточнюють величину нанесених на графік показників.

Якщо крива, зображена на графіку, займає невеликий простір, то для економії місця числові поділки на осях координат можна починати не з нуля, а обмежити значеннями, в межах яких розглядається дана функціональна залежність.

4.4. Подання таблиць

Цифровий матеріал, коли його багато або є потреба у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у таблиці. Таблиця являє собою такий спосіб подання інформації, при якому цифровий або текстовий матеріал групується в рядки і графи, відокремлені одна від одної вертикальними та горизонтальними лініями.

За змістом таблиці поділяються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове (виведене) знання, яке вводиться до тексту словами: «таблиця дає змогу зробити висновок, що...», «із таблиці видно, що...» і т. ін. Часто такі таблиці сприяють виявленню і формулюванню певних закономірностей.

До неаналітичних таблиць вміщують здебільшого необроблені статистичні дані, потрібні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

Приклад побудови таблиці

		Назва таблиці				Таблиця (номер)
Головка					Заголовки граф	
					Підзаголовки граф	
Рядки						

Боковик (заголовки рядків) Графи (колонки)

Звичайно таблиця складається із таких елементів: порядкового номера і тематичного заголовка, боковика, заголовків вертикальних граф (головки),

горизонтальних рядків та вертикальних граф (основної частини, тобто прографки).

Кожна таблиця повинна мати назву, котру розміщують над нею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (позначення предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці, чи в них обох, а не у прографці; логічний предмет таблиці, або присудок (тобто дані, якими характеризується присудок), – у прографці, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці має бути якомога стислішим. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Бокових, як і головка, потребує лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У прографці повторювані елементи, які стосуються всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи збігалися; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф пишуть з великої літери, підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком, і з великої, якщо вони є самостійними. Заголовки (як підпорядковані, так і головні) мають бути максимально точними і простими. В них не повинно бути слів або розмірностей, що повторюються. Висота рядків – не менша ніж 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба. Досить обережно слід ставитися також до вертикальної графи «Примітки». Така графа потрібна лише тоді, коли містить дані, що стосуються більшості рядків таблиці.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку магістерської роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. У даному разі назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну над одною в межах тієї самої сторінки. Якщо рядки чи графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку для кожної частини таблиці повторюють її головку, в другому – боковик. Якщо головка громіздка, її можна не повторювати. У такому разі пронумеровують графи і переносять їх нумерацію на наступну сторінку. Заголовок таблиці не повторюють.

Якщо текст у графі таблиці вживається кілька разів і складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Ставити лапки замість повторюваних цифр, марок, знаків, математичних і статистичних

символів не слід. Коли цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Усі наведені в таблицях дані мають бути достовірними, однорідними і такими, що можуть зіставитися, в основу їх групування покладають лише суттєві ознаки.

Наводити в роботі треба лише ті таблиці, які неможливо передати звичайним текстом (результати експериментальних спостережень, зіставлення розбіжності, детальні довідкові дані і т. ін.).

4.5. Загальні правила подання формул

При використанні формул потрібно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил. Почнемо із розміщення формул у тексті магістерської роботи.

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба відділяти від тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули залишають не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його переносять в інший після знаків рівності (=), плюс (+), мінус (–), множення (x) і ділення (:).

Нумерація формул також потребує знання деяких особливостей її оформлення. Нумерувати слід формули в межах розділу. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний, нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формула знаходиться у рамці, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться праворуч від вістря парантеза, яке знаходиться всередині групи формул і звернене в бік номера.

Потрібно знати і правила пунктуації в тексті з формулами. Загальне правило тут таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять всередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

4.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути максимально точним у викладі думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і робити відповідні посилання на джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім, бо і те і те знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу;

е) якщо треба виявити ставлення студента до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак запитання;

Посилання в тексті дипломної роботи на джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Допускається наводити посилання у виносках, при цьому його оформлення має відповідати бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Приклад:

Цитата в тексті: «...сьогодні важливо те, що макроекономічну стабільність та можливість інтеграції у світову економіку зможуть

реалізувати ті країни з перехідною економікою, які матимуть темпи зростання на рівні не меншому як 5-6 % ...» [6, с. 58].

Посилання на ілюстрації та формули магістерської роботи вказують порядковим номером ілюстрації чи формули – останній беруть у дужки, наприклад, «рис. 1.2», у формулі (2.1)».

На всі таблиці дипломної роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях вживають скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

4.7. Оформлення списку використаних джерел

Бібліографічний апарат у магістерській роботі – ключ до використаних автором джерел. Крім того, він певною мірою відбиває наукову етику і рівень підготовки студента до творчої наукової роботи, глибину вивчення проблеми, яка ставиться для розв'язання. Саме з нього можна зробити висновок про ступінь ознайомлення магістранта з наявною літературою з досліджуваної проблеми. Бібліографічний апарат роботи складається з бібліографічного списку (списку використаних джерел) і бібліографічних посилань, які оформлюються відповідно до чинних стандартів.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарата, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Такий список – одна із суттєвих частин магістерської роботи, що віддзеркалює самостійну творчу працю студента і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим текстом магістерської роботи.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні наукових робіт), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, треба давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Бібліографічний опис складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Зокрема, потрібну інформацію можна одержати з стандарту: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання"(див. Додаток 3).

4.8. Правила оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження дипломної роботи на наступних її сторінках. Кожен додаток починають з нової сторінки. Їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки. У правому верхньому кутку над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток _____» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г', Є, І, І, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за потреби може бути поділений на розділи й підрозділи, пронумеровані у межах кожного додатка: перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) – перша формула додатка А.

5. Загальні вимоги до автореферату

Для студентів що претендують на здобуття кваліфікації "магістр" обов'язковим є написання Автореферату, який містить загальну інформацію про магістерську дипломну роботу і складається з декількох частин, а саме:

Обґрунтування **актуальності** обраної **теми** – початковий етап будь-якого дослідження. Висвітлення актуальності повинно бути стислим. Починати її опис здалеку не має необхідності. Достатньо у межах однієї машинописної сторінки показати сутність проблемної ситуації, з чого і буде видна актуальність теми. Правильна постановка і ясне формулювання тих чи інших проблем ведення бухгалтерського обліку, на будь – якому підприємстві, мають важливе значення. Вони практично визначають стратегію дослідження взагалі і напрямок наукового пошуку зокрема. Прийнято вважати, що сформулювати наукову проблему – означає показати вміння відокремити головне від другорядного, з'ясувати те, що вже відомо і що доки невідомо науці про предмет дослідження.

Після доведення актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання **мети дослідження**, що пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення, і вказати на конкретні **завдання**, що мають бути вирішені відповідно до цієї мети. Це звичайно робиться у формі перерахування („вивчити...”, „описати...”, „установити...”, „з'ясувати...”, „вивести формулу...” і т.п.).

Формулювання цих завдань необхідно робити як можна більш ретельно, оскільки опис їхнього рішення повинний скласти зміст глав дипломної роботи магістра. Це важливо також і тому, що заголовки таких глав народжуються саме з формулювань завдань дослідження.

Далі формулюються **об'єкт і предмет дослідження**. Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії й практики науки, яка слугує джерелом необхідної, для дослідника, інформації. Предмет дослідження можуть бути тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і частка. В об'єкті виділяється та частина, що служить предметом дослідження. Саме на нього і повинна бути спрямована основна увага магістранта, саме предмет дослідження визначає тему дипломної роботи, що позначається на титульному листі як її заголовок.

Далі у авторефераті надається стисле подання сформульованих висновків за результатами проведеного дослідження. Крім того зазначають, де і як можуть бути використані одержані результати, та наводять список наукових праць магістранта.

Заключним етапом автореферату є розміщення даних про кількість сторінок, таблиць, рисунків, найменувань літературних джерел, додатків. Після цього, обов'язково вказують рік виконання магістерської дипломної роботи та рік її захисту.

Написання автореферату - заключний етап виконання магістерської роботи перед поданням її до захисту. Призначення автореферату - широке ознайомлення наукових працівників з методикою дослідження, фактичними результатами й основними висновками магістерської роботи. Автореферат друкують державною мовою. Автореферат має досить ґрунтовно розкривати зміст магістерської роботи, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої нема у магістерській роботі.

Структурно автореферат складається із загальної характеристики роботи, основного змісту, висновків, списку опублікованих автором праць за темою магістерської роботи та анотацій українською, російською та англійською мовами.

Загальна характеристика роботи, що подається в авторефераті, має відповідати наведеним у вступі до магістерської роботи кваліфікаційним ознакам. Недоцільно використовувати рубрики, не рекомендовані у вимогах до змісту цих ознак. Заголовки рубрик не треба виділяти в окремі рядки, достатньо вирізнити їх жирним шрифтом або курсивом і розмістити в підбір із текстом. Крім того, вказують структуру магістерської роботи, наявність вступу, певної кількості розділів, додатків, повний обсяг магістерської роботи в сторінках, а також обсяг, що займають ілюстрації, таблиці, додатки (із зазначенням їх кількості), список використаних літературних джерел (із зазначенням кількості найменувань)

В основному змісті стисло викладається сутність магістерської роботи за розділами, він має дати повне і переконливе уявлення про виконану роботу.

Якщо вступна частина автореферату дає змогу скласти лише загальне враження про дисертацію, то основна, яка і є власне реферативною, дає більш повне уявлення про її зміст і побудову. У цій частині автореферату важливо показати, як було отримано результати, продемонструвати хід дослідження, викласти сутність використаних методів, навести дані щодо їх точності та трудомісткості, описати умови та основні етапи експериментів. Нюанси висвітлення змісту магістерської роботи можуть розрізнятися залежно від наукової галузі, теми та інших чинників. Проте у всіх випадках до автореферату доцільно вводити, насамперед, висновки та кінцеві результати.

Висновки складає стисла інформація про підсумки виконаної роботи, яка повинна відповідати загальним висновкам магістерської роботи. Вони починаються з формулювання наукової задачі або проблеми, за вирішення якої магістрант претендує на присудження освітньо-кваліфікаційного рівня.

Сформульоване наукове завдання або проблема дуже тісно пов'язується з назвою магістерської роботи, метою роботи та основними науковими положеннями, що захищаються у магістерській роботі. Це ніби наукова „формула”, згусток отриманої наукової новизни. Зазвичай формулювання починається так; „У магістерській роботі наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової задачі (або наукової проблеми), що виявляється у...” .

Далі треба вказати, якою саме є наукова задача або проблема, як вона вирішена і для чого, в кінцевому розумінні (прикладному плані), вона призначена.

Після формулювання вирішеної наукової задачі чи проблеми у висновках викладають головні наукові та практичні результати роботи. Вони тісно пов'язані з науковими і прикладними положеннями, викладеними у загальній характеристиці роботи.

Кожен науковий і прикладний висновок роботи треба формулювати чітко, конкретно (однозначно). Формулювання відображає суть і новизну зробленого. Але тут не можна доходити до рівня анотації. Наукові висновки подають звичайно ширше, ніж формулювання наукових положень, які захищають.

Прикладні (практичні) висновки повинні містити принцип або основу використання того чи того результату.

Суть автореферату полягає у точній відповідності змістові магістерської роботи, а його зміст – дає повне уявлення про її наукову цінність і практичну значущість.

Список опублікованих праць магістранта за темою магістерської роботи подають відповідно до вимог міждержавного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць і прізвищ співавторів. Опубліковані праці, які розкривають основні положення магістерської роботи, включають до списку в такому порядку: монографії, брошури, статті у наукових фахових виданнях, авторські свідоцтва, патенти, препринти, статті, депоновані і анотовані у наукових журналах, тези доповідей тощо.

На останніх сторінках автореферату розміщують **анотації** українською, російською та англійською мовами. На вибір здобувача анотація англійською чи російською мовою повинна бути розгорнутою інформацією, обсягом 2 сторінки машинописного тексту (до п'яти тисяч друкованих знаків), про зміст і результати магістерської роботи, а дві інші – обсягом до 0,5 сторінки машинописного тексту (до 1200 друкованих знаків) – ідентичного змісту інформація про основні ідеї та висновки магістерської роботи. Анотації складаються за формою, яка має такий зміст: прізвище та ініціали здобувача; назва магістерської роботи; вид магістерської роботи (рукопис, монографія); науковий ступінь; спеціальність (шифр і назва); установа, де відбудеться захист; місто, рік; основні ідеї, результати та висновки магістерської роботи. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке, з точки зору інформаційного пошуку, несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукової праці. Загальна кількість ключових слів має бути не менше трьох і не більше десяти.

Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок, через кому.

За обсягом автореферат (без обкладинки й анотацій) не може бути меншим ніж 0,5 авторського аркуша та не перевищувати 0,7 авторського аркуша (15-17 сторінок) для магістерської роботи при друкуванні через 1,5 інтервал на друкарській машині або з одинарним інтервалом із використанням текстового редактора Word, розмір шрифту – 14, з розміщенням від 40 до 44 рядків на сторінці. Поля: верхнє, нижнє, праве, лівє – 20 мм.

На лицьовій стороні обкладинки автореферату подаються; назва організації, якої прийняла роботу до захисту; індекс УДК; прізвище, ім'я, по батькові здобувача; назва дипломної роботи; шифр і найменування спеціальності за переліком спеціальностей наукових працівників; підзаголовок „Автореферат дипломної роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня „магістр””; місто, рік.

На зворотному боці обкладинки автореферату вказується організація, в якій виконане магістерське дослідження; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника і (або) консультанта, його місце роботи та посада; науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посаду.

Номери сторінок проставляються в центрі верхнього поля сторінки. Нумерація починається з цифри 1 на першій сторінці, де міститься загальна характеристика роботи.

Структурні частини автореферату не нумерують, їх назви друкують великими літерами симетрично тексту.

Автореферат магістерської роботи виготовляють друкарським способом і видають у вигляді брошури тиражем 5 примірників.

Формат видання 145x215 мм (формат паперу і частка аркуша 60x90/16) з друкуванням тексту на обох боках аркуша.

6. Підготовка відгуку та рецензії

На виконану дипломну роботу науковий керівник пише відгук, у якому характеризуються наступні питання:

- загальний обсяг роботи (кількість сторінок, у тому числі таблиць та рисунків);
- актуальність теми;
- теоретичний рівень роботи;
- оцінка використаних методичних підходів при проведенні досліджень у магістерській роботі;
- ступінь самостійності виконання роботи;
- практична цінність рекомендацій і ступінь їх обґрунтування;
- недоліки роботи;
- диференційована оцінка роботи.

У кінці роботи науковий керівник обов'язково вказує, чи заслуговує автор роботи присвоєння йому кваліфікації магістра.

Дипломна робота за ОКР «Магістр» підлягає обов'язковому зовнішньому рецензуванню. Кафедра обирає рецензентами висококваліфікованих спеціалістів, які займають посади начальників фінансових відділів, начальників відділів економічного прогнозування, фінансового менеджменту, головних бухгалтерів тощо.

Рецензент характеризує:

- відповідність змісту магістерської роботи обраній темі та її актуальність;
- ступінь оригінальності і повноти дослідження;
- переваги та недоліки роботи;
- практичне значення пропозицій.

У кінці рецензії подається загальна оцінка роботи. Рецензент вказує свою посаду, прізвище, ім'я та по батькові, ставить дату, підпис, які затверджуються печаткою установи, де проходить рецензування.

Без відгуку керівника й зовнішньої рецензії дипломна робота до захисту не допускається.

7. Підготовка до захисту та організація захисту магістерської роботи

У визначений календарним планом термін часу виконана магістерська робота разом із зовнішньою рецензією подається студентами на кафедру фінансів, банківської справи та державного управління для реєстрації.

Після ознайомлення із змістом та оформленням магістерської роботи завідувач кафедри вирішує питання про допуск до захисту. До захисту допускаються магістерські роботи, які правильно оформлені, мають позитивний відгук і рецензію.

У десятиденний термін до захисту дипломної робіт перед Державною екзаменаційною комісією кафедрою проводиться попередній захист, на якому заслуховують доповідачів. Попередній захист проводиться для роз'яснення студентам правил підготовки доповіді, ілюстративного матеріалу для комісії, порядку проведення засідання й інших організаційних питань.

На захист студент готує доповідь та ілюстративний матеріал. Основні положення повинні бути висвітлені в ілюстративному матеріалі за допомогою програми Power Point (не менше 10 слайдів) з обов'язковим представленням цього ж матеріалу на аркушах формату А-4 для кожного члена екзаменаційної комісії.

Студент готує доповідь на 10-15 хвилин. Вона має бути конкретно і змістовною. Немає потреби переказувати зміст усіх розділів роботи, слід коротко охарактеризувати об'єкт дослідження, визначити мету та задачі роботи, зробити висновки і пропозиції, акцентувати увагу на їх обґрунтуванні. Доповідь повинна бути узгоджена з ілюстративним матеріалом.

Захист дипломної роботи проводиться на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії (ДЕК). Відповідальний секретар комісії передає дипломну роботу і підготовлений ілюстративний матеріал голові комісії, після чого надається слово для доповіді студенту. Після доповіді студент відповідає на запитання голови та членів ДЕК, а також присутніх на захисті.

Після відповідей на питання секретар комісії повідомляє основні положення рецензії на дипломну роботу. Після закінчення захисту проводиться закрите засідання членів ДЕК, де обговорюється результат захисту кожного студента і визначається загальна оцінка магістерської роботи.

Загальна оцінка дипломної роботи складається з урахуванням повноти й оригінальності відбиття нових досліджень економічної теорії і практики за відповідною проблемою, глибини розкриття теми в цілому та окремих її частин,

здатності студента узагальнювати літературний матеріал, якості аналітичних досліджень в обґрунтуванні висновків і пропозицій, ретельності оформлення роботи, чіткості доповіді під час захисту, грамотності та повноти відповідей на запитання членів комісії, присутніх, на зауваження рецензентів. Загальна оцінка магістерських робіт оголошується після закінчення закритого засідання Державної екзаменаційної комісії.

8. Критерії оцінювання дипломної роботи

Якість виконання та успішність захисту магістерської роботи оцінюють за п'ятибальною системою.

“Відмінно” виставляється за ґрунтовно виконану роботу відповідно до стандартних вимог у випадку, коли студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує економічними термінами, використовує та дає критичну оцінку широкого кола наукової літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, а його робота виконана з дотриманням встановлених вимог.

“Добре” виставляється за належно виконану роботу, сумлінну підготовку до захисту, вмілий виклад і знання матеріалу. Однак на захисті студент допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, відчуває труднощі в їх теоретичному узагальненні чи практичній ув'язці, не використав достатньої кількості літературних джерел.

“Задовільно” виставляється, якщо студент виконав роботу відповідно до вимог, в основному, орієнтується в даній темі, але не може достатньо аргументовано сформулювати висновки, вміло пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, відчуває значні труднощі в логічному викладі досліджуваних проблем, не достатньо переконливо і впевнено захищає магістерську роботу.

“Незадовільно” виставляється у випадку, коли робота має суттєві недоліки, виконана з відступом від встановлених вимог, а її автор не орієнтується в питаннях теми, не володіє необхідним понятійним апаратом, не опанував мінімум наукової літератури, не володіє матеріалом обраної у магістерському дослідженні теми.

**Теми дипломних робіт для студентів
спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» за ОКР «Магістр»**

1. Аналізування фінансових ризиків підприємства і методів їх нейтралізації (на прикладі...)
2. Впровадження системи бюджетування на підприємстві та прогнозування його грошових потоків (на прикладі...)
3. Моделювання бюджетних процесів (назва підприємства...) і прогнозування бюджетних показників
4. Механізм та джерела інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства (на прикладі...)
5. Управління формуванням та використанням фінансових ресурсів державних цільових фондів (на прикладі...)
6. Економічне оцінювання та визначення допустимого рівня фінансового ризику суб'єкта господарювання (на прикладі...)
7. Формування системи управління ризиками у банківській діяльності (на прикладі ...)
8. Оцінювання та підвищення стабільності функціонування суб'єктів господарювання на основі використання багатоваріантних стратегій розвитку (на прикладі ...)
9. Розробка системи запобігання кризового стану [назва підприємства], яка базується на сценаріях розвитку подій та їх прогнозуванні з використанням трендів
10. Практичний аспект бюджетування в системі забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємницької діяльності (на прикладі ...)
11. Стратегія забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємницької діяльності (на прикладі ...)
12. Формування системи організаційного забезпечення фінансового менеджменту на підприємстві (на прикладі ...)
13. Аналіз системи управління фінансами підприємства і розробка заходів по її поліпшенню (на прикладі ...)
14. Механізм формування місцевих бюджетів в сучасних умовах (на основі власних зібрань статистичної інформації).
15. Діагностування та прогнозування фінансової безпеки підприємства (на прикладі ...)
16. Організація та шляхи вдосконалення формування і використання фінансових результатів господарської діяльності [назва підприємства]
17. Формування системи організаційного забезпечення фінансового менеджменту на [назва підприємства]
18. Організація фінансового менеджменту на підприємствах сфери охорони здоров'я (на прикладі ...)
19. Управління фінансовою стратегією підприємства (на прикладі ...)
20. Розробка системи стратегічного фінансового планування та прогнозування на підприємстві (на прикладі ...)

21. Організація державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання (на прикладі...)
22. Формування та реалізація податкової політики підприємства (на прикладі...)
23. Побудова системи фінансового менеджменту збалансованої системи показників (BSC) на підприємстві (на прикладі...)
24. Розробка системи фінансового планування на підприємстві
25. Фінансові аспекти подолання потенційного банкрутства підприємства
26. Оцінка та підвищення стабільності функціонування суб'єктів господарювання з використанням моделі розвитку
27. Економічна ефективність фінансових вкладень в цінні папери.
28. Оцінка та управління вартістю нерухомості у складі майнового комплексу підприємства
29. Фінансовий механізм страхового захисту майна сільськогосподарських підприємств та шляхи його вдосконалення
30. Дослідження резервів максимізації прибутку підприємства в сучасних умовах (на прикладі ...)

Додаток Б

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет _____

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____
(шифр і назва)

Спеціальність _____
(шифр і назва)

	ЗАТВЕРДЖУЮ	
	Завідувач кафедри	
	«_____»	_____ 201__ р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

1. Тема проекту (роботи) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник проекту (роботи) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом по університету від «_____» _____ 201__ року №_____

2. Термін подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

(назва факультету)

(повна назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до дипломного проекту (роботи)

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: _____

Виконав: студент (ка) _____ курсу, групи _____

напряму підготовки (спеціальності)

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Кафедра _____

В І Д Г У К

на дипломну роботу за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»

Студента _____

На тему: _____

Спеціальність і група _____

Обсяг дипломної роботи: графічного (ілюстративного) матеріалу – _____ аркушів формату А1 (слайдів); кількість сторінок пояснювальної записки – _____ аркушів формату А4; кількість сторінок додатків – _____ аркушів формату А4.

Висновок про відповідність дипломної роботи завданню _____

Актуальність теми _____

Наукова новизна, теоретичне та практичне значення роботи _____

Зауваження, побажання _____

Позитивні сторони роботи _____

Оцінка графічної частини (ілюстративного матеріалу) та пояснювальної записки: _____

Загальна оцінка дипломної роботи: _____

Відгук склав: _____

(вчений ступінь, посада, прізвище та ініціали керівника)

« _____ » _____ 201__ р.

_____ (підпис керівника)

РЕЦЕНЗІЯ
на дипломну роботу за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»

Студента _____

На тему: _____

Напрямок підготовки і група _____

Обсяг дипломної роботи: графічного (ілюстративного) матеріалу – ____ аркушів формату А1 (слайдів); кількість сторінок пояснювальної записки – ____ аркушів формату А4; кількість сторінок додатків – ____ аркушів формату А4.

Короткий зміст дипломної роботи та отриманих результатів _____

Висновок про відповідність дипломної роботи завданню _____

Актуальність теми _____

Наукова новизна, теоретичне та практичне значення роботи _____

Короткий критичний огляд змісту кожного розділу роботи з виділенням найбільш важливих і значущих моментів, ступінь використання дипломником прогресивних методів досліджень, повнота викладення матеріалу, оцінка отриманих результатів: _____

Позитивні сторони роботи: _____

Додаток Е

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

ДУДЧАК МАРІЯ ПЕТРІВНА

**АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА І
РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ПО ЇЇ ПОЛІПШЕННЮ (НА ПРИКЛАДІ ПАТ
«ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ РАДІОЗАВОД «ОРІОН»)**

Спеціальність 8.03050801 – Фінанси і кредит

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Тернопіль – 2014 р.

Дипломною роботою за ОКР «Магістр» є рукопис.

Робота виконана на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Константюк Наталія Іванівна
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя;

Завідувач кафедрою економіки та фінансів

О.В. Панухник

АНОТАЦІЯ

Дудчак М.П. Оцінка ефективності використання основних засобів (на прикладі ТОВ «ОСП «Корпорація Ватра»). – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за спеціальністю 8.03050801 «Фінанси і кредит». – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2014.

Об'єктом дослідження виступає процес ефективності використання основних засобів на ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Мета дипломної роботи полягає у визначенні оцінки ефективності використання основних засобів на прикладі ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Методи дослідження. Методологічною та теоретичною базою дослідження є: логіко-діалектичний метод пізнання явищ і процесів у сучасних світових і національних економіках; концептуальні положення сучасної економічної теорії; методи аналізу, синтезу та порівняльного аналізу; метод системного аналізу; табличний та графічний методи, а також фінансовий та економічний аналіз господарської діяльності підприємства.

У даній роботі досліджено теоретико-методичні основи використання основних засобів підприємства. Здійснено аналіз фінансово-господарського стану ТОВ «ОСП Корпорація Ватра». Проведено оцінку ефективності використання основних засобів ТОВ «ОСП Корпорація Ватра». Запропоновано шляхи ефективності використання основних засобів ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Ключові слова: основні засоби, амортизації, фондівдача, фондомісткість, коефіцієнт зносу, коефіцієнт придатності, фінансово-господарська діяльність, фінансовий стан.

Приклад оформлення списку використаних джерел

Електронні ресурси

1. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 8 липня 2010 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Один автор

1. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. – К.: 2003. – 384с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник / І.М. Бойчик. – К.: Атіка, 2004. – 480 с.

Два і більше авторів

1. Василенко В.О. Ситуаційний менеджмент: Навчальний посібник / В.О. Василенко, В.І. Шостка, О.М. Клейменов. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 372 с.
2. Василик О. Д. Бюджетна система України / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : Центр учбової літератури, 2004. – 544 с.

Наукові статті

1. Вацик Н. Необхідність вдосконалення державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів / Н. Вацик // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 3(28). – С.184-190